

XX əsrin doxsanncı illərinin başlanğıcında ölkəmizin dövlət müstəqilliyi qazanması Azərbaycanın çoxəsrlik tarixinin ən mühüm hadisələrindən biridir. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin SSRİ rəhbərliyindən istefa verməsindən bir neçə il sonra nəhayət ki, Azərbaycana qayıdıfı, əvvəlcə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri, sonra isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifələrində çalışaraq xalqımızın və müstəqil dövlətimizin xilaskarlığı misiyasını qətiyyətlə həyata keçirməsi həm də ölkəmizdə milli dövlətçilik məktəbinin formalaşmasına səbəb olmuşdur.

Azərbaycan xalqının Ümumilli Lideri Heydər Əliyevin çoxillik və zəngin dövlətçilik təcrübəsi, azərbaycançılıq andına sədaqəti, bütün məqamlarda qəti qərarlar qəbul etməsi, uzaqqörənliyi, aydın və dəqiq mövqe nümayiş etdirməsi onun əhatəsində çalışıanlar üçün əsl məktəb nümunəsi olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu böyük dövlətçilik məktəbini yeni dövrün real-liqlarından və müasir çağırışlardan doğan qiymətli əlavələrlə, əhəmiyyətli yeniliklərlə zənginləşdirib daha da möhkəmləndirmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Azərbaycan üçün ən məsuliyyətli dövrde görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev məktəbinin əsl dərslərini keçmiş, onun adı ilə bağlı olan milli dövlətçilik prinsiplərini dərinəndən mənimsəmiş, həyatda və idarəetmədə tətbiq etməklə Ulu Öndərin milli dövlətçilik yolunun əbədiyaşarlığına öz töhfəsini vermişdir.

Naxçıvan Muxtar Dövlətinin başçısı Vasif Talibovun keçdiyi şərəfli yol, istinad etdiyi prinsiplər

Müstəqil dövlətçiliyə xidmət nümünəsi

lər, qazandıfı nailiyyətlər Heydər Əliyev - İlham Əliyev epoxasının mühüm inkişaf göstəricilərindən biridir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri kimi Vasif Talibovun Ulu Öndərin müstəqil dövlətçilik məktəbindən yaradıcı şəkildə öyrənilb, cəmiyyətin bütün sahələrində Heydər Əliyev yolu ilə gedərək yeni-yeni uğurlara imza atması bu mükəmməl dövlət müstəqilliyi tələminin Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün əbədilik strategiyası olmasının daha bir nümunəsidir.

Vasif Talibovun keçdiyi çətin və şərəfli yolun hər bir addımı onu böyük siyasətə aparən pillələr olmuşdur. Sovet hakimiyyəti illərində SSRİ Ali Sovetinin deputatı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Bahar Talibovanın əhatəsində yaşayıb formalaşması Vasif Talibovun dövlətçilik təfəkkürünün inkişafında mühüm rol oynamışdır. Bütün varlığı ilə torpağa və zəhmətə bağlı olan atası Yusif Talibovun məsuliyyətli həyatı onun üçün yorulmaz fəaliyyət dərslərinə çevrilmişdir. Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tarix fakültəsində dünya ölkələrinin tarixi təcrübəsi, xüsusən Azərbaycanın dövlətçilik ənənələri haqqında aldıfı biliklər Vasif Talibovun ictimai-siyasi baxışlarını daha da zənginləşdirmişdir.

Bütün bunlarla bərabər, 1991-1993-cü illərdə Naxçıvanda yaşayıb-işləmiş görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik məktəbi Vasif Talibov üçün sözün əsl mənasında ən mühüm həyat və siyasət dərsləri olmuşdur. O, Azərbaycan Respublikası üçün çox mürəkkəb və məsuliyyətli bir dövrdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının təmsalində müstəqil dövlətçiliyin qorunub saxlanması və daha da möhkəmləndirilməsi yollarında qətiyyətli və məqsədyönlü addımlar atan Ulu Öndər Heydər Əliyev məktəbinin dərslərini dərinəndən mənimsəmiş, onun yolu ilə getməyi birdəfəlik və həmişəlik and kimi qəbul etmişdir. Fikrimizcə, 16 dekabr 1995-ci il tarixdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sessiyasında muxtar dövlətin başçısı seçilərkən fəaliyyət proqramı kimi səsləndirdiyi aşağıdakı sözlər Vasif Talibovun həm dövlət idarəçiliyi sahəsində qəbul etdiyi siyasi xətti, həm də ümumiyyətlə, həyat və cəmiyyət haqqındakı baxışlarının bütün real-liqları ilə əks etdirir: “Mənim ayrıcə bir fəaliyyət proqramım olmayacaqdır. Fəaliyyətimi görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin dövlətçilik proqramının Naxçıvanda dönmədən həyata keçirilməsinə hərş edəcəyəm”.

Böyük sürətlə keçən 25 illik fəaliyyətin bütün məqamları Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun həyatda və işdə böyük sınaqlardan keçmiş Heydər Əliyevçilik andına sədaqətlə xidmət etdiyini nümayiş etdirir. O, özünün bütün fəaliyyətini görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin qurub-yaratdıfı, ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevin inkişaf etdirib daha da möhkəmləndirdiyi müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyi qarşısında bəsabat kimi qəbul edir. Azərbaycan dövlətinin böyük qayğısı ilə çətin blokada şəraitində fəaliyyət

göstərən Naxçıvanda bütün sahələrdə yüksək inkişafa, mühüm nailiyyətlərə nail olunması, regionda böyük quruculuq proqramlarının dönmədən həyata keçirilməsi, muxtar respublikanın əsl intibah mərhələsinə çatdırılması Muxtar Respublika Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun müstəqil dövlətimizin salnaməsinə yazdıfı fəsillərdir.

Sağlığında və özünün iştirakı ilə Naxçıvan şəhərində Ulu Öndər Heydər Əliyev Muzeyinin açılması, Naxçıvan Muxtar Respublikası Sədərək rayonunun mərkəzi kimi yeni Heydərabad qəsəbəsinin salınması, muxtar respublikada İlham Əliyev adına Olimpiya İdman Kompleksinin fəaliyyət göstərməsi həmin möhtəşəm salnamədəki pozulmaz tarixi səhifələrdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri kimi Vasif Talibov idarəetmənin bütün istiqamətlərinə ciddi fikir verməklə bərabər, ordu quruculuğuna və təhsil məsələlərinə xüsusi diqqət yetirməyi proqram kimi qəbul etmişdir. Əslində ordu və təhsil sa-

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun rəhbərliyi və qayğısı sayəsində Naxçıvan Dövlət Universitetində və “Naxçıvan” Universitetində salınmış müasir tipli universitet şəhərcikləri burada yüksək Avropa standartlarına cavab verən ali məktəb səbəkəsinin qurulmasına şərait yaratmışdır. Muxtar respublikada elmə təhsilin qarşılıqlı əlaqələrinin müntəzib təşkil regionda universitet təhsilinin və fundamental akademik tədqiqatların inkişaf etdirilməsinə şərait yaratmışdır. Hazırda Naxçıvan Dövlət Universitetinin ali təhsil üzrə, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsinin isə elm sahəsində respublikada qabaçlı yerlərdən birini tutması Ali Məclis Sədrinin həmin istiqamətdə apardıfı ardıcıl siyasətin və göstərdiyi böyük diqqətin nəticəsidir. Naxçıvanın akademik institutlar, universitetlər və gənclik şəhərinə çevrilməsi də düşünülmüş bir strategiyanın uğurlu məntiqi yekunudur. Eyni zamanda Naxçıvan Muxtar Respublikasında həyata keçirilən mədəniyyət tədbirlərinin elm və təhsil sahəsi ilə ahəngdar şəkildə uzlaşdırılması Cəlil Məmmədquluzadə və Hüseyn Cavidin doğulduđu diyarada milli teatrın, ədəbiyyatın və incəsənətin inkişafına münbit şərait yaratmışdır.

Uzun illər ərzində Naxçıvanda enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində də çətin və şərəfli yol keçilmişdir. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin böyük qayğısı ilə başla-

sı rəqəbətədavamlı inkişaf tempi-lərinə görə Azərbaycanın iqtisadi rayonları arasında birinci yərə çıxmışdır. Naxçıvanda ərzaq təhlükəsizliyi məsələləri də müs-bət həll edilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi milli-mənəvi dəyərlərin yaşadılması və ədəbi-tarixi irsin xalqa çatdırılması proseslərinin genişləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirir. Müxtəlif illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin sərəncamları ilə keçirilən beynəlxalq elmi konfranslar, festivallar və yubileylər regionda azərbaycançılıq ideyalarının və milli-mənəvi özünüdərk proseslərinin daha da genişləndirilib möhkəmləndirilməsinə uğurla xidmət edir. Muxtar Respublika rəhbərinin xüsusi sərəncamları ilə bu istiqamətlərdə keçirilmiş beynəlxalq və respublika miqyaslı tədbirlər azərbaycançılıq, müstəqil dövlətçilik və milli-mənəvi özünüdərk hərəkatının daha da möhkəmləndirilməsinə sanballı töhfələr verir. Müxtəlif illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov tərəfindən imzalanmış “Ordubad rayonuundakı Gəmiqaya abidələrinin tədqiq edilməsi haqqında”, “Əshabi-kəhf ziyarətgahının bərpa edilməsi haqqında”, “Nuh peyğəmərin Naxçıvan şəhərindəki məzarüstü türbəsinin bərpa edilməsi haqqında”, “Naxçıvanqala tarixi-memarlıq kompleksinin yaradılması haqqında”, “Naxçıvan şəhərində duz muzeyinin yaradılması haqqında”kı mühüm siyasi-tarixi əhəmiyyətə ma-

lik olan sərəncamların məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilməsi yeni nəsillərin formalaşdırılıb inkişaf etdirilməsində müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Naxçıvan şəhərinin islam mədəniyyətinin paytaxtı seçilməsi münasibətlə 2018-ci ildə keçirilmiş beynəlxalq miqyaslı tədbirlər muxtar respublikada dini-mənəvi dəyərlərin, ədəbi-tarixi irsin inkişafı və təbliği sahəsində geniş üfüqlər açmışdır. Naxçıvan Avropa Gənclər şəhəri kimi də böyük təşəbbüslərə imza atmışdır. Hazırda Ağbulaq Beynəlxalq Xizək Mərkəzinin yaradılması üçün aparılan son təməmləmə işləri Naxçıvanda turizmin də inkişafına yeni perspektivlər açacaqdır. Bu məqsədlə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov tərəfindən Avstriya qış turizmi modelinin seçilərək tətbiq edilməsi Naxçıvanın dünya standartlarına sahib olmasına imkan yaradacaqdır.

Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında aparılan böyük quruculuq işləri, həyata keçirilən irimiqyaslı layihələr, əldə edilmiş mühüm nailiyyətlər ölkə rəhbərliyi tərəfindən digər bölgələr kimi bu regiona da dövlət səviyyəsində göstərilən böyük diqqətin, yaradılmış münasib şəraitin nəticəsidir. Eyni zamanda regionda hərtərəfli və sistemli inkişafa nail olmaqda Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəqil dövlətçilik tələminə dərin sədaqəti, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin apardıfı məqsədyönlü siyasətin uğurla həyata keçirilməsinə bəslədiyi məsuliyyətli münasibət, habelə muxtar dövlətin başçısının zəngin dövlətçilik və idarəetmə təcrübəsi, yüksək təşkilatçılıq qabiliyyəti mühüm əhəmiyyətə malikdir. Xüsusən Vasif müəlimin simasında əməllə əqidənin vəhdəti, amalla məsuliyyətin sintezi Naxçıvanın sosial-iqtisadi və hərbi-siyasi, elmi-mədəni inkişafında mühüm rol oynamışdır.

Regionun idarə olunmasında məsuliyyət hissinin, təşəbbüskarlıq və əməli işin vəhdəti prinsiplərinin əsas kimi qəbul edilməsi hər sahədə böyük inkişafa əsaslı şəkildə stimul verir. Nəticədə Naxçıvan Muxtar Respublikası müstəqil Azərbaycan Respublikasının iqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş elm, təhsil, mədəniyyət, sənaye və turizm mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. İndiki inkişaf səviyyəsi nəzərə alınmaqla Naxçıvan Muxtar Respublikası Avropanın müasir tipli regionları ilə müqayisə etmək olar.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev müxtə-

lif vaxtlarda bir neçə dəfə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun çoxcəhətli fəaliyyətinə yüksək qiymət vermişdir. Ulu Öndərin onun haqqında hələ 1999-cu ildə dediyi “Vətəninə, millətinə, xalqına sədaqətli olan adam sayından asılı olmayaraq böyük işlər görə bilər” xarakteristikasını muxtar respublikaya rəhbərlik sahəsində əsrin dördədbiri qədər keçən ömür və mübarizə yolunun möhtəşəm göstəriciləri eyanı şəkildə təsdiq etmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Ulu Öndərin vaxtilə “İstəyirəm ki, ...Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan haqqında planlarım, arzularım yerinə yetirilsin” kimi bəyan etdiyi məqsədlərinin məsuliyyətlə həyata keçirilmişdir. Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası Azərbaycanın tərkibində inkişaf etmiş bir region və Ermənistan sərhədində ucaldılmış alınmaz qaladır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycanın bu ayrılmaz parçasının, qədim və həmişəcavan diyarının inkişafına daim diqqət və qayğı göstərmişdir. Yeniləşən müasir Naxçıvan görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin atdıfı möhkəm təməllərin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin regionun inkişaf etdirilməsi istiqamətində apardıfı müdrik siyasətin işığında ucalmaqda davam edir. Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının inkişaf etdirilməsinə həmişə geniş mənəda “Azərbaycanın uğurlu inkişafı, müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi” vəzifələrinin həyata keçirilməsi kimi yanaşmışdır. Möhtərəm dövlət rəhbərimiz, eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının regionları arasında liderlik qazanmış Naxçıvan Muxtar Respublikasında böyük quruculuq işlərinin “yüksək zövqlə, səliqə ilə, diqqətlə” aparılmasını, “bu işlərin böyük həyəclətlə görülməsinə” böyük quruculuq və hərtərəfli inkişaf proseslərinin əsas mənəbəyi hesab edərək yüksək dəyərləndirmişdir. Prezident İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasında əldə edilmiş nailiyyətlərə verdiyi aşağıdakı siyasi qiymət görülmüş böyük işlərin dəyərləndirilməsi ilə bərabər, həm də gələcək daha böyük tərəqqi üçün stimull, dəstək missiyasını da ifadə edir: “Mən hər il Naxçıvanda oluram və hər dəfə Naxçıvanda gördüyüm dəyişikliklər məni ürəkdən sevindirir. ...Naxçıvan Muxtar Respublikasında ən müasir infrastruktur yaradılır, sosial obyektlərin tikintisi geniş vüsət alırbdır. Bütün bunlar muxtar respublikanın iqtisadi və sənaye potensialını gücləndirir. ...Mən bütün naxçıvanlıları bu böyük uğurlar münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Naxçıvan rəhbərliyinə və Naxçıvanın rəhbəri Vasif Talibova öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm”.

Prezident İlham Əliyevin 14 yanvar 2010-cu il tarixli sərəncamı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun “Şöhret” ordeni ilə təltif edilməsi müstəqil dövlətçiliyin inkişafı etdirilib möhkəmləndirilməsi yollarında çəkilmiş böyük zəhmətə və əsl sədaqətə verilmiş yüksək qiymətdir.

Nəhayət, ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevin 18 noyabr 2019-cu ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovu qəbul edərəkən səsləndirdiyi fikirlər həm keçilmiş şərəfli yolun dövlət səviyyəsində qiymətləndirilməsinə, həm də gələcək vəzifələrin yüksək səviyyədə həyata keçiriləcəyinə bəslənilən inamın ifadəsidir: “Naxçıvan Muxtar Respublikasının inkişafı daim diqqət mərkəzindədir. ...Naxçıvan son illər ərzində böyük dərəcədə inkişaf etmişdir. Həm sosial sahədə, iqtisadi sahədə, sənaye potensialının möhkəmləndirilməsi istiqamətində böyük addımlar atılmışdır. ...Xüsusilə nəzərə alsaq ki, Naxçıvan uzun illər ərzində mühasirə şəraitində yaşayır, üç tərəfdən düşmənlə əhatə olunub, buna baxmayaraq, respublika yaşayır, güclənir və böyük inkişaf yolunu davam etdirir. ...Naxçıvanda bütün istiqamətlərdə işlər yaxşı gedir. ...Əminəm ki, muxtar respublika əhalisinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması, respublika qarşısında duran bütün vəzifələrin icrası üçün bütün qüvvələr səfərbər ediləcəkdir”.

Dövlət başçısı tərəfindən verilmiş belə yüksək qiymət məsuliyyətli və sədaqətlə, yorulmaz fəaliyyətlə keçən altmış illik mənalı ömrün, müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinə, Heydər Əliyev yoluna şərəflə xidmətə hərş edilmiş iyirmi beş illik sərəməli dövlət idarəçiliyi fəaliyyətinin yüksək səviyyədə dəyərləndirilməsindən ibarətdir.

İsa HƏBİBBƏYLİ,AMEA-nın Birinci vitse-prezidenti, Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri, akademik

Azərbaycan.- 2020.- 14 yanvar.- S.6.